

**Попова А.С., студент ОЕФ, 5курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Ісай О.В., к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку**

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

Трактування сутності доходів, витрат і фінансових результатів на сьогодні є важливою науковою проблемою, тому ці категорії залишаються в центрі уваги вчених у сферах: економічної теорії, філософії, мікроекономіки, макроекономіки, фінансів, менеджменту, бухгалтерського обліку, аудиту і містять багато суперечностей, що власне і обумовлює актуальність їх дослідження.

Значну увагу дослідженню проблем організації і методології обліку та аудиту доходів приділили у своїх працях провідні вітчизняні вчені-економісти: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голлов, В.П. Завгородній, М.В. Кужельний, Л.П. Кулаковська, В.Г. Лінник, В.Б. Моссаковський, О.А. Петрик, Ю.В. Піча, В.С. Рудницький, В.Я. Савченко, П.Т. Саблук, І.І. Сахарцева, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, М.П. Чумаченко та інші. Вирішенням зазначених проблем активно займалися зарубіжні вчені: Х. Андерсен, А. Бабо, П.С. Безруких, Р. Брейлі, К. Друрі, Б. Нидлз, В.Ф. Палій, Я.В. Соколов, А.Д. Шеремет та інші.

Зупинимось детальніше на аналізі поняття «дохід». Бухгалтерський підхід до пояснення поняття «дохід» переважно базується на терміні «економічна вигода». Такий зміст цієї категорії визначено в МСФЗ 18 «Дохід», згідно якого — це валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає у результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу» [1, с. 539].

Відповідно до пп.14.1.56 п. 14 ст. 14 Податкового кодексу України, доходи — це загальна сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами [2].

Формування в обліку інформації про доходи підприємства, критерії їх визнання та розкриття цієї інформації у фінансовій

звітності наведені в П(С)БО 15 «Дохід» або МСФЗ 18 «Дохід» (залежно від того, яку концептуальну основу використовує підприємство для ведення обліку) і застосовуються окремо до кожної операції [3].

Відповідно до Плану рахунків, рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності» призначені для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної, фінансової ті іншої звичайної діяльності підприємства [4].

У сучасних умовах найважливішим завданням аудиту є оцінка доходів підприємства, що в свою чергу дозволяє отримати загальне уявлення про фінансову діяльність підприємства, при виявленні порушень — розробити певні пропозиції щодо покращення фінансового стану підприємства.

У цілому аудит доходів здійснюється за певними напрямками, кожен з яких має свою методику. У процесі аудиторської перевірки здійснюється аналіз відповідних елементів облікової політики підприємства та її доцільність; перевіряється, чи відбувалися зміни в обліковій політиці підприємства; умови визнання доходів; аналізується методика утворення чистого прибутку підприємства; аналіз звітності та її показників; ведення окремого обліку доходів та основної документації, на основі якої ведеться облік доходів. Виявлені аудитором порушення заносяться до його робочих документів, які пізніше знаходять відображення у відповідних узагальнюючих документах.

Найпоширенішими порушеннями, які виявляються в ході аудиту доходів підприємства, є: неправильне віднесення доходів по видам діяльності, заниження доходів в обліку, не відображення в бухгалтерському обліку реалізованого товару (наданих послуг), невиконання договірних відносин щодо своєчасності поставки товару, робіт і послуг. Ці порушення викривляють дійсний стан фінансового становища підприємства. Виправлення цих помилок дуже важливе для відображення реального фінансового становища підприємства [6, с. 25].

Серед найважливіших проблем аудиту доходів підприємства ми б виокремили такі: відсутність досконалої методики складання робочих документів аудитора, надання недостовірної інформації з боку підприємства, а також не повне застосування міжнародного досвіду. Викладені проблеми аудиту доходів дають можливість визначити напрями удосконалення методичного забезпечення аудиту доходів і підвищення його ефективності.

Література

1. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Перекл. з англ. за ред. С.Ф. Голова. — К.: ФПБАУ, 2000. — 1272 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, ВРУ, зі змінами та доповненнями.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Затверджене наказом Міністерства фінансів 29.11.99 № 290, зі змінами та доповненнями.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджений наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 року № 291, зі змінами та доповненнями.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року, частина 1 / Пер. з англ.: Ольховікова О.Л., Селезньов О.В., Зеніна О.О., Гик О.В., Біндер С.Г. — 852 с.
6. *Андренко О. А.* Конспект лекцій з дисципліни «Організація і методика аудиту» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання, галузь знань — 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит») / О. А. Андренко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: ХНАМГ, 2012. — 35 с.

**Снігур І. О., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Бугай Н.О., к.е.н.,
доцент кафедри аудиту**

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання життєздатність економічної системи в значній мірі визначається спроможністю забезпечувати достатнє надходження та ефективне використання грошових коштів. Процес одержання грошових надходжень і здійснення грошових виплат (формування вхідних і вихідних грошових потоків) є передумовою безперервного та стабільного функціонування підприємства. Ефективне функціонування підприємства в значній мірі обумовлюється станом його грошових потоків, які є відображенням всього комплексу економічних процесів, що протікають на підприємстві [1].